

A vertical line runs down the left side of the page. Four children and a teddy bear are peeking over it from the left. From top to bottom: a girl with blonde pigtails, a boy with blonde hair in a red shirt, a girl with blonde hair in a white shirt, and a boy with blonde hair. A yellow teddy bear is peeking from behind the bottom boy.

Konferencija

**Ugdymo turinio
atnaujinimas: ieškojimai ir
atradimai**

2023 m.
Visaginas

Priešmokyklinio ugdymo
aktualijos. Kas keičiasi ir ko
siekiamo?

VISAGINO VAIKŲ LOPŠELIO-
DARŽELIO „AŽUOLIUKAS“
DIREKTORIAUS PAVADUOTOJA
UGDYMUI DANUTĖ REMEIKIENĖ

KODĖL PRIEŠMOKYKLINIS UGDYMAS YRA SVARBUS?

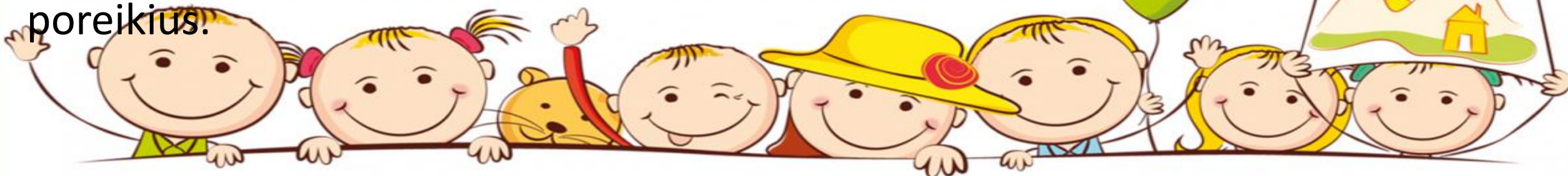
Nepaisant to, ar vaikas lankė vaikų darželį, ar nelankė, priešmokyklinio ugdymo siekis ir tikslas yra užtikrinti **kiekvieno vaiko** mokyklinę brandą ir padėti jam pasirengti mokytis pradinėje mokykloje. Kaip rodo įvairūs tyrimai, vaiko brandumas mokyklai yra glaudžiai susijęs su tolesne jo **ir trumpalaike, ir ilgalaike** sėkme mokykloje ir gyvenime.

Todėl šešiamečių ugdymas organizuojamas kaip kryptingas, tikslingas, nuosekliai plėtojantis ir stiprinantis vaiko emocines, fizines ir protines galias vienerių metų ugdymas priešmokyklinio ugdymo grupėje, kuris yra skirtas padėti vaikui įgyti būtinų žinių, diegti jam esmines vertybines nuostatas ir ugdyti gebėjimus, padėsiančius jam toliau sėkmingai augti, bręsti ir mokytis mokykloje.

Piešmokykliniame ugdyme bus siekiama **aktyvaus** vaiko **dalyvavimo** ugdymo(si) procese, o tai reiškia, kad bus įsiklausoma į jo siūlymus, atsižvelgiama į jo iniciatyvas (pavyzdžiui, dėl dienos veiklų, renginių, išvykų, projektų ar pan.). Mokytojai sieks išryškinti naują **vaiko, būsimąjo pirmoko statusą**. Sukurs sąlygas stiprėti vaiko **nuostatai tyrinėti ir mokytis žaidžiant**, skirs daug dėmesio vaiko **mokėjimo mokytis** gebėjimams: norui ir poreikiui mokytis, atsakomybei už savo mokymąsi, atkaklumui siekiant užsibrėžto tikslo, gebėjimui apmąstyti mokymosi procesą ir rezultatus, gebėjimui išsikelti tolesnius uždavinius, savo mėgstamų mokymosi būdų sužinojimui.

Vaikas mokyklai bręs pozityvumo, pasitikėjimo, džiaugsmo, smagumo aplinkoj, tai **būtina vaiko sėkmės**, ruošiantis mokyklai, **sąlyga**, bus užtikrinama, kad šešiamečiai tenkintų savo smalsumo, aktyvumo, kūrybiškumo, pažinimo poreikius.

Priešmokyklinis ugdymas vis labiau suprantamas kaip labai svarbi didaktinė terpė, kurioje, iš vienos pusės, pasirengimo mokyklai etapas, o iš kitos – asmenybės ugdymo(si) erdvė.

Svarbu vadovautis naujausiu (2019) EK patvirtintu susitarimu: **„vaikystė yra vertybė pati savaime; ji nėra tik pasirengimas mokyklai ar suaugusiųjų gyvenimui“.**

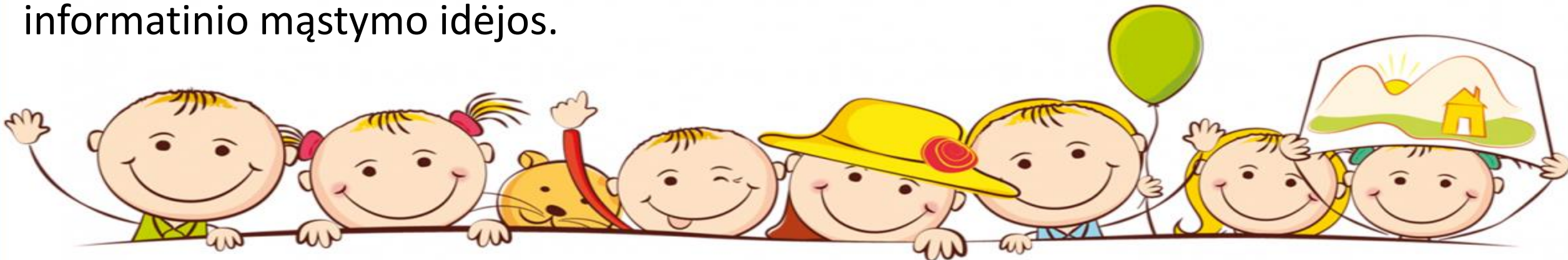
Atnaujintoje Priešmokyklinio ugdymo bendrojoje programoje siekiama atitiktis šiuolaikiniam požiūriui į vaiką ir jo ugdymąsi, į 5–6 m. vaiko amžiaus tarpsnio ypatumus: suformuluota programos paskirtis, tikslas, uždaviniai, prie kurių derinamos kompetencijos, pasiekimų sritys, pasiekimai, mokymosi turinys ir pasiekimų lygių požymiai.

Programa orientuoja į kompetencijomis grįstą ugdymą(si), kompetencijų laukas išplėstas, lyginant su Priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa (2014)

Šiuolaikinės ugdymo turinio tendencijos integruojamos į kiekvienos kompetencijos – **komunikavimo, kultūrinės, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninės, socialinės, emocinės ir sveikos gyvensenos** – ugdymo turinį. Priešmokyklinio ugdymo praktikoje **žaidimas** ir kiti patirtiniai vaiko mokymo ir mokymosi metodai yra pagrindiniai.

Spontaniškas arba priešmokyklinio ugdymo pedagogo inicijuotas žaidimas priešmokykliniame ugdyme papildomas kitomis ugdymo ir ugdymosi strategijomis. Atnaujintoje programoje plėtojamos darnaus vystymosi, STEAM (santrumpa žymi gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos, meno/dizaino ir matematikos sritis), informatinio mąstymo idėjos.

STEAM ugdymas yra tarpdalykinis, integruotas, grindžiamas į vaiką orientuota pedagogika, pabrėžiantis vaiko savarankišką mokymąsi, aktyvaus mokymosi metodų taikymą, probleminį, patirtinį, tyrinėjimu grindžiamą, ugdymą(si), o taip pat pedagogo, kaip pagalbininko, patarėjo, konsultanto vaidmenį

STEAM ugdyme akcentuojamas kūrybiškumas, tarpdiscipliniškumas, padedantis puoselėti gamtamokslinio, skaitmeninio, matematinio ir technologinio raštingumo pagrindus, pirmenybę teikiant praktiniam patyrimui, pažinimui ir refleksijai. Vaikai ypač mėgsta pažinti pasaulį per patyrimą – tyrinėdami, išgyvendami, projektuodami, konstruodami.

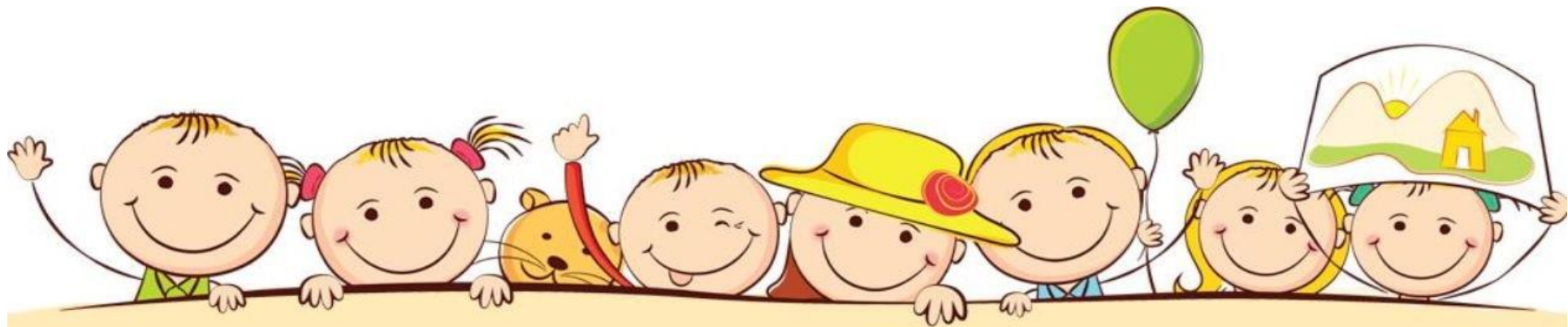

Priešmokyklinio amžiaus vaikams technologijos tampa vis svarbesnės, nes tai yra pasaulio pažinimo, kūrybos ir saviraiškos priemonė, keičianti kasdieninę vaikų veiklą, komunikavimą, laisvalaikį, padedanti spręsti problemas. Informatikos (informatinio mąstymo ir skaitmeninio raštingumo) mokymas pradedamas integruoti į priešmokyklinį ugdymą. *Parengti Priešmokyklinio ir pradinio ugdymo informatikos bendrosios programos metmenys (2017).*

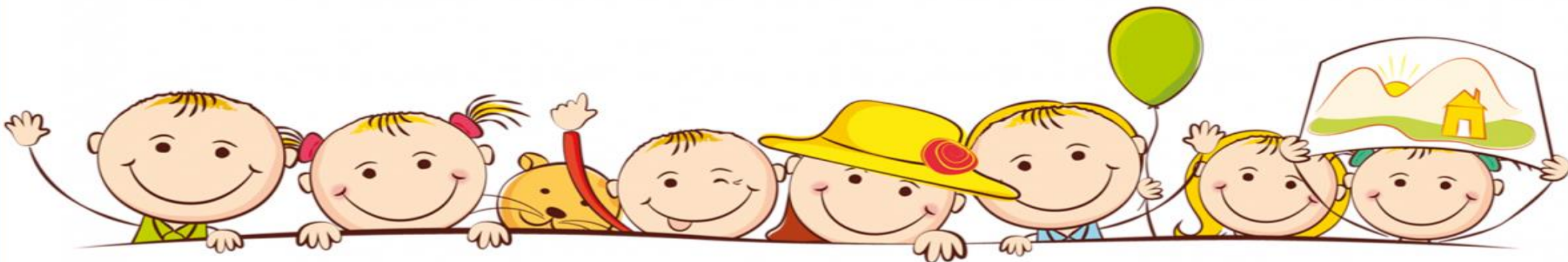
Vaikų informatinis mąstymas reiškiasi elementariu IT išmanymu ir kritiško vartojimo pradmenimis, kaip technologijų pagalba komunikuoti, rasti, kurti ar keisti informacija. Pedagogams svarbu apgalvoti, kaip praturtinti šią vaikų patirtį, integruojant skaitmenines veiklas į ugdymo(si) turinį, pasirenkant tinkamas IT naudojimo formas, kaip kūrybiškai panaudoti daugelį technologijų, ne tik kompiuterius (fotoaparata, spausdintuvą, diktofoną, mikrofoną, ausines ir kt.).

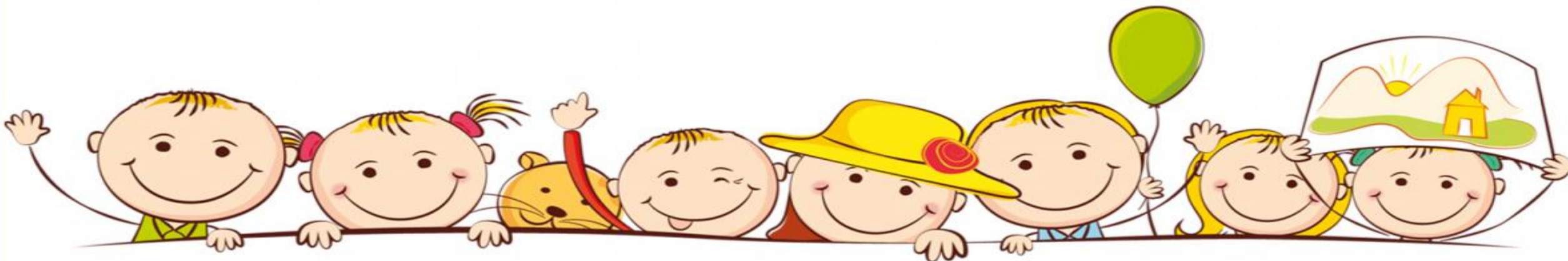

Pagrindiniai didaktikos principai, kuriais grindžiamas priešmokyklinis ugdymas: socialinis konstruktyvizmas, personalizuotas ugdymas, įtraukusis ugdymas, patirtinis mokymasis, projektų metodas.

Ankstyvasis ugdymas šiandien apibūdinamas kaip **socialinis konstruktyvistinis**, pabrėžiantis vaikui būdingos, motyvuotos veiklos ir iniciatyvos svarbą kaip vaiko raidos variklį. Tiek pedagoginėje praktikoje, tiek pedagogų rengimo, kvalifikacijos tobulinimo sistemoje plėtojasi socialinio konstruktyvizmo idėjos, pabrėžiančios socialinės sąveikos reikšmę ir kultūros vaidmenį ugdymuisi, mokymąsi laikančios aktyviu procesu, teigiančios vaiko gebėjimą ir teisę save formuoti pačiam.

Personalizuoto ugdymo(si) dėmesio centre yra šie klausimai:
*kaip skirtingai vaikai mokosi/ugdosi, kaip skirtingai jie parodo,
ką išmoko, ką geba, kas jiems svarbu, kaip turėtume sukurti
bendras aplinkas, kuriose „tilptų“ visi vaikai su skirtingais
gebėjimais ir mokymosi būdais.*

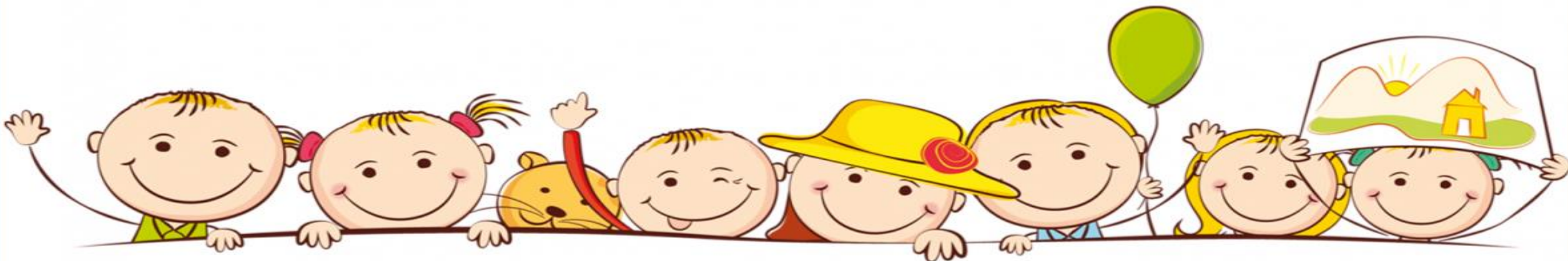

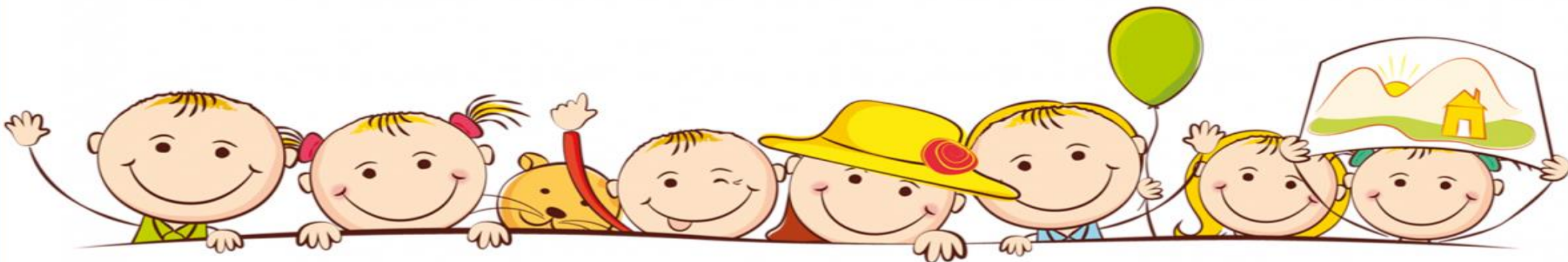
*Geros mokyklos koncepcijoje (2015) rašoma, kad **įtraukiuoju ugdymu** laikomas kokybiškas ugdymas kiekvienam vaikui. **Įtraukiojo ugdymo sąvoka šiandien** turi kur kas platesnę reikšmę, kai neapsiribojama vien specialiuosius ugdymosi poreikius turinčiais vaikais. Įtraukimas pirmiausia reiškia aktyvų vaiko dalyvavimą kasdieninėje veikloje, kai jam sudaromos visapusiškos galimybės ugdytis. Įtraukusis ugdymas nėra koks nors vienas atskiras veiklos fragmentas, bet apima visas grupės veiklos sritis: ugdymo tikslus, uždavinius, principus, ugdymo turinį, todėl praktikoje plėtojami visi įtraukiojo ugdymo aspektai – įtraukioji socialinė aplinka, į vaiką orientuotas požiūris, tinkama fizinė aplinka, ugdymosi medžiaga, bendravimo galimybės visiems vaikams.*

Priešmokyklinio ugdymo pedagogai, brandinantys vaiko asmenybę ir rengiantys jį mokytis pagal pradinio ugdymo programą, orientuojami į patirtinio ugdymosi metodų taikymą: projektus, tyrinėjimus, eksperimentavimą, IKT, pažintines išvykas, kūrybines užduotis, diskusijas ir kt., pripažįstant žaidimą ir kasdienį vaiko gyvenimą grupėje kaip neatsiejamą ugdymo dalį, derinant kryptingą priešmokyklinio ugdymo pedagogo ir spontanišką vaiko veiklą.

Projektų metodas pripažįstamas kaip vienas tinkamiausių priešmokykliniam ugdymui, nes padeda palaikyti ir stiprinti 5–6 metų amžiaus vaikų mokymosi motyvaciją, perprasti įvairias mokymosi strategijas ir taip sukurti sėkmingo mokymosi prielaidas. Projektinė veikla yra ypač tinkama, kuriant ir modeliuojant priešmokyklinio ugdymo(si) procesą, jį grindžiant visų ugdymo proceso dalyvių sąveika, vaiko individualumo paisymu, jo įgyjamų patirčių aktualumu, ugdymosi integralumu.

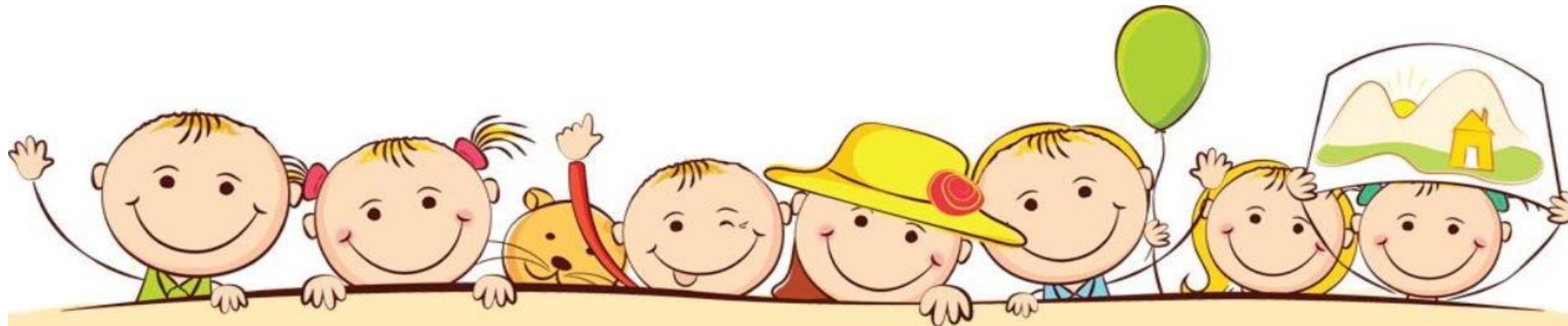

„Patirčių erdvėse“ (2021) siūloma projektų sandara leidžia priešmokyklinio ugdymo pedagogams numatyti aktualius projektų tikslus, skatina išklaudyti vaikus, žadinti arba stiprinti jų smalsumą, interesą, padėti vaikams rasti atsakymus į keliamus klausimus, kaupti idėjas ir jas įgyvendinti, numatyti veiklos plėtojimą grupėje ar lauke. Ugdymo procesą grįsdami projektų metodu pedagogai mokosi įvaldyti kitus vaidmenis, kaip, pavyzdžiui, kartu su vaikais planuoti veiklas, suvokti vaikų turimą patirtį, suprasti „objektą“, kuris domina vaikus ir jausti jų motyvaciją, siekti, kad visi vaikai galėtų patenkinti savo aktyvumo, savarankiškumo, saviraiškos poreikius ir kt.

PRIEŠMOKYKLINĮ UGDYMĄ REGLAMENTUOJANTYS TEISĖS AKTAI

1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas

1991 m. birželio 25 d. Nr. I-1489

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.9A3AD08EA5D0/tZpPsSQpxb>

<https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=583fd3802b2e11eb932eb1ed7f923910>

8 straipsnis. Priešmokyklinis ugdymas

1. Priešmokyklinio ugdymo paskirtis – padėti vaikui pasirengti sėkmingai mokytis pagal pradinio ugdymo programą.
2. Priešmokyklinis ugdymas vykdomas pagal vienų metų švietimo ir mokslo ministro patvirtintą priešmokyklinio ugdymo bendrąją programą. Priešmokyklinį ugdymą vykdo ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklos, laisvasis mokytojas ar kitas švietimo teikėjas, vadovaudamiesi švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.
3. Priešmokyklinis ugdymas pradedamas teikti vaikui, kai tais kalendoriniais metais iki balandžio 30 dienos jam sueina 5 metai. Švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka įvertinus vaiko ugdymo ir ugdymosi poreikius, pažangą, vaikui priešmokyklinis ugdymas gali būti pradedamas teikti, kai jam tais kalendoriniais metais 5 metai sueina iki rugsėjo 1 dienos. Priešmokyklinis ugdymas gali būti teikiamas vėliau tėvų (globėjų) sprendimu, bet ne vėliau, negu vaikui tais kalendoriniais metais sueina 6 metai. Socialinę riziką patiriančiam vaikui priešmokyklinis ugdymas užtikrinamas švietimo, mokslo ir sporto ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka. Švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytais atvejais ir tvarka įvertinus vaiko ugdymo ir ugdymosi poreikius, pažangą, priešmokyklinis ugdymas gali trukti dvejus metus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2213](#), 2015-12-22, paskelbta TAR 2016-01-06, i. k. 2016-00366

Nr. [XIII-926](#), 2017-12-19, paskelbta TAR 2017-12-29, i. k. 2017-21598

Nr. [XIII-3416](#), 2020-11-10, paskelbta TAR 2020-11-20, i. k. 2020-24587

4. Pagal priešmokyklinio ugdymo programą ugdomam priešmokyklinio amžiaus vaikui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) koordinuotai teikiamos švietimo pagalba, socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugos švietimo ir mokslo ministro, socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2536](#), 2016-06-29, paskelbta TAR 2016-07-15, i. k. 2016-20657

VAIKO GEROVĖS VALSTYBĖS POLITIKOS KONCEPCIJA

(numatyti pagrindiniai vaiko geros politikos siekiai vaiko aprūpinimo, vaiko dalyvavimo ir vaiko apsaugos srityse, nurodytos vaiko gerovės įgyvendinimo strateginės gairės)

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.1882ABF8B6AB>

Priešmokyklinio ugdymo tvarkos aprašas

(nustatyta priešmokyklinio ugdymo organizavimo ugdymo įstaigose tvarka)

<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.3BD8DC009FDA/GCHbakdpNP>

17. Grupėje, kurioje, pritaikius Programą, ugdomi ir vaikai, turintys vidutinių, didelių ir (ar) labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, privalo dirbti priešmokyklinio ugdymo pedagogas ir mokytojo padėjėjas, teikiantis specialiąją pagalbą, vadovaujantis Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-2303](#), 2021-12-27, paskelbta TAR 2021-12-27, i. k. 2021-27091

[Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa](#) apibrėžia priešmokyklinio ugdymo paskirtį, tikslą ir uždavinius, ugdomas kompetencijas, pasiekimų sritis, ugdymo(si) turinio gaires, pasiekimų lygių požymius ir vaikų pasiekimų vertinimą.

[https://e-](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/45f3b02523e311edb36fa1cf41a91fd9?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=0930658b-09d3-4617-9b69-3e37720373e6)

[seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/45f3b02523e311edb36fa1cf41a91fd9?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=0930658b-09d3-4617-9b69-3e37720373e6](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/45f3b02523e311edb36fa1cf41a91fd9?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=0930658b-09d3-4617-9b69-3e37720373e6)

[Kompetencijų raidos aprašas](#) kompetencijoms tenka išskirtinis vaidmuo – jų ugdymas būtinas kiekvieno asmens tobulėjimui, socialinei įtraukčiai, darniai gyvensenai, aktyviam pilietiškumui, pasirengimui asmeniniu indėliu prisidėti prie Lietuvos, Europos ir pasaulio pažangos, darnaus vystymosi.

https://www.emokykla.lt/upload/EMOKYKLA/BP/2022-10-10/01_Kompetenciju%2Braidos%2Baprasas_1.pdf

VAIKO UGDYMO IR UGDYMOSI POREIKIŲ, PAŽANGOS ĮVERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

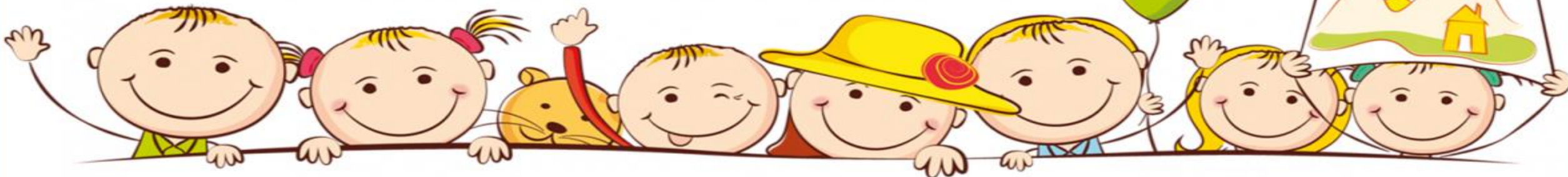
[https://e-](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/10626e14675511ecb2fe9975f8a9e52e?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=7e0373f4-db79-451d-af84-fdaa569fd1f4)

[seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/10626e14675511ecb2fe9975f8a9e52e?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=7e0373f4-db79-451d-af84-fdaa569fd1f4](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/10626e14675511ecb2fe9975f8a9e52e?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=7e0373f4-db79-451d-af84-fdaa569fd1f4)

Igyvendinimo rekomendacijos

https://www.emokykla.lt/upload/EMOKYKLA/BP/2022-10-10/%C4%AER%202022-09-28/PU_BP_%C4%AEgyvendinimo-rekomendacijos-2022-10-03.pdf

1. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.
2. Kalbinių gebėjimų ugdymas.
3. Tarpdalykinių temų integravimas. Dermė.
4. Vaikų pasiekimų ir pažangos fiksavimas.
5. Kaip ugdyti aukštesnius pasiekimus.
6. Bendradarbiavimas su šeima.
7. Užduočių ar vaikų darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.
8. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinimui.

PALINKĒJIMAS MOKYTOJAMS

Būkite tikri priešmokyklinio ugdymo grupės mokytojai suprantą, kaip svarbu pažinti kiekvieną vaiką, pripažinti jo poreikius ir gebėti juos tenkinti;

žinokite, kad:

kiekvienas vaikas yra savita, nepakartojama individualybė su jai būdingais bruožais ir savybėmis, temperamentu ir charakteriu;

kiekvieno vaiko poreikių ir išgalių dermė yra individuali;

vaikas turi savo kalbinę, sociokultūrinę patirtį, interesus, savitą pažinimo būdą;

gali turėti specialiųjų ugdymosi poreikių;

vaikų raida ir ugdymosi pasiekimų lygiai gali įvairuoti; raida gali vykti netolygiai, skirtingu būdu, tempu, ritmu.

Darnus vystymasis – tai visuomenės vystymasis, sudarantis galimybę pasiekti visuotinę gerovę dabartinei ir ateinančioms kartoms, derinant aplinkosauginius, ekonominius ir socialinius visuomenės tikslus ir neviršijant leistinų poveikio aplinkai ribų

Mokykla – tampa institucija ugdanti asmenybes, atsakingas, aktyvias, gebančias kritiškai mąstyti, savarankiškai spręsti problemas bei veikti visuomenės labui prisidedant prie darnaus visuomenės vystymosi.